

**ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΣΕ ΥΜΝΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**

- 2 -

III. Καταβασίες Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου, Ὡδὴ γ'.

«Στερωθέντα με τὸν νοῦν καρποφόρον, ὁ Θεός, ἀνάδειξόν με, γεωργὲ τῶν καλῶν, φυτουργὲ τῶν ἀγαθῶν, τῇ εὐσπλαχνία σου»

[Ἐπειδὴ ἔχω γίνεαι ἄγονος στὸ νοῦ κάνα με, Θεέ μου, μὲ τὴν εὐσπλαχνία σου καρποφόρο, σὺ ποὺ εἶσαι ὁ γεωργὸς τῶν καλῶν, σὺ ποὺ χαρίζεις τὰ ἀγαθὰ].

Τὴ μετοχὴ *στερωθέντα*, ἡ ὁποία θυμίζει τὴν στείρα προφήτιδα Ἄννα καὶ δηλώνει πνευματικὴ στέρωση, ὁ ποιητὴς (Ἰωσήφ) χρησιμοποιεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Αὐτὸ ὀδηγεῖ στὴν πεποίθηση ὅτι ἔγραψε *στερωθέντα με* (ἢ ἀντωνυμία ὡς ὑποκείμενο τῆς μετοχῆς): «ἐπειδὴ ἐγὼ στειρώθηκα».

Στὰ λειτουργικὰ βιβλία ἡ ἀντωνυμία βρίσκεται σὲ πτώση γενικὴ (*μου*). Ὅμως τὸ *μου* συναπτόμενο ἀναγκαστικὰ μὲ τὸ οὐσιαστικὸ *νοῦν* ὡς γενικὴ κτητικὴ ἀντίκειται στὴν πρόθεση τοῦ ποιητῆ νὰ μιλήσει γιὰ τὸν ἑαυτό του.

Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό, εἶναι περιττὸ νὰ δηλωθεῖ ὅτι πρόκειται γιὰ τοῦ ποιητῆ τὸν (*στερωθέντα*) νοῦ, καθὼς ὁ λόγος γίνεται γιὰ τὸ ὅλον (ποιητῆς) μέσω τοῦ ἐπὶ μέρους (*νοῦς*).

Ἄξιο δὲ μνείας εἶναι καὶ τὸ ὅτι ἡ ἐπανάληψη τῆς αἰτιατικῆς *με*, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ, τονίζει περισσότερο τὴν αὐτογνωσία τοῦ ὑμνωδοῦ (καὶ τοῦ πιστοῦ) καὶ τὴν ἐστίαση στὸν ἑαυτό του: καταλαβαίνει ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας ἔχει στειρωθεῖ, γι' αὐτὸ ἰκετεύει τὸν Θεὸ νὰ τὸν καταστήσει *καρποφόρο*.

Τέλος, ἡ σκέψη ὅτι ἡ γενικὴ *μου* τῆς ἀντωνυμίας δὲν εἶναι κτητικὴ ὀδηγεῖ στὴ διαπίστωση ὅτι ὑπάρχει παραβίαση τοῦ συντακτικοῦ κανόνα ποὺ θὰ ἤθελε γενικὴ ἀπόλυτη (*στερωθέντος μου*) -αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει λογικὴ βάση.

Γεώργιος Ἰ. Λουπάσης, Φιλολόγος, Χανιά
28/02/2021